

2 Α.Α.Δ.

30 Ιουνίου, 1995

11 Ιουλίου, 1995

[ΚΟΥΡΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσείων,

v.

ΤΑΚΗ ΜΑΝΩΛΗ,

Εφεσίβλητου.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5954).

5 Ποινή — Λειτουργία Ιδιωτικού Φροντιστηρίου χωρίς πιστοποιητικό, κατά παράβαση των άρθρων 8 και 26 του περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων Νόμου, Ν. 5/71, όπως τροποποιήθηκε με τους Ν. 56/83, 123/85 και 166/87 — Διδασκαλία σε Ιδιωτικό Φροντιστήριο από δημόσιο εκπαιδευτικό, κατά παράβαση των άρθρων 18(5) και 26 του Νόμου, Ν. 5/71, όπως τροποποιήθηκε —

10 Επιβολή προστίμου £200 στην πρώτη κατηγορία και £150 στη δεύτερη — Διάταγμα για την παύση λειτουργίας του Ιδιωτικού Φροντιστηρίου με βάση το άρθρο 26(1) του Ν. 5/71 — Οι ποινές επιβλήθηκαν από το Εφετείο μετά την ακύρωση της πρωτόδικης αθωωτικής απόφασης.

Λέξεις και Φράσεις — “Φροντιστήριο”, στο άρθρο 2 του Ν. 56/83.

Λέξεις και Φράσεις — “Ιδιοκτήτης”, στο άρθρο 2 του Ν. 56/83.

15 Ποινική Δικονομία — Έφεση — Δικαίωμα έφεσης εναντίον αθωωτικής απόφασης από τον Γενικό Εισαγγελέα — Ο περί Ποινικής Δικονομίας Νόμος, Κεφ. 155, άρθρο 137(1)(α).

Απόδειξη — Μαρτυρία — Ευρήματα γεγονότων — Αξιολόγηση — Ανήκει κατ’ εξοχήν στο πρωτόδικο Δικαστήριο — Εφαρμοστές αρχές για επέμβαση από το Εφετείο.

20 Απόδειξη — Μαρτυρία — Πλημμελής αποκλεισμός μαρτυρίας — Είναι η μη αποδοχή αποδεκτής μαρτυρίας.

Ερμηνεία νομικών όρων — Όπου ο ορισμός νομικού όρου είναι σαφής, η προσθήκη από το Δικαστήριο νέων στοιχείων δεν είναι επιτρεπτή.

Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα, Άρθρα 19 και 20 — Κατοχυρώνουν το δικαίωμα ελευθερίας της γνώμης και της μη κατάσχεσης εφημερίδων ή άλλων εντύπων χωρίς άδεια από τον Γενικό Εισαγγελέα και το δικαίωμα εκπαίδευσης, αντίστοιχα. 5

Πρόσθετο Πρωτόκολλο εις την Σύμβαση περί Προασπίσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που επικυρώθηκε με τον περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης διά την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικό) Νόμο του 1962, Ν.39/62 — Κατοχυρώνει το δικαίωμα μόρφωσης και εκπαίδευσης και προνοεί για σεβασμό από το κράτος του δικαιώματος των γονέων για εξασφάλιση μόρφωσης στα παιδιά τους σύμφωνα προς τις θρησκευτικές και φιλοσοφικές τους πεποιθήσεις. 10

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αθώωσε και απάλλαξε τον κατηγορούμενο, για τον λόγο ότι η Κατηγορούσα Αρχή απέτυχε να αποδείξει την ύπαρξη φροντιστηρίου μέσα στην έννοια της λέξης “φροντιστήριο” όπως αυτό καθορίζεται στο άρθρο 2 του Νόμου 5/71. 15

Η πρωτόδικη απόφαση εφεσιβλήθηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα για τους πιο κάτω λόγους: 20

1. Το εύρημα για μη απόδειξη συστατικού στοιχείου του αδικήματος από την Κατηγορούσα Αρχή ήταν εσφαλμένο.
2. Έγινε πλημμελής εφαρμογή του νόμου στα πραγματικά γεγονότα.
3. Η δικαιολογία ότι δεν υπήρξε μαρτυρία βάσει της οποίας να μπορούσε να διαπιστώσει πραγματικό γεγονός ήταν εσφαλμένη, και, 25
4. Ο αποκλεισμός μαρτυρίας ήταν εσφαλμένος.

Το Ανώτατο Δικαστήριο αφού αναφέρθηκε στις αρχές που επιτρέπουν επέμβαση του στα ευρήματα γεγονότων όπως καθορίζονται από το πρωτόδικο Δικαστήριο, επέτρεψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

1. Από τα παραδεκτά γεγονότα και από τη μαρτυρία όπως την αποδέχτηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο, αποδείχτηκε πως ο εφεσιβλήτος διατηρούσε φροντιστήριο, γιατί είχε καθορισμένες μέρες και ώρες που παρείχε διδασκαλία σε αριθμό μαθητών, από την έναρξη της σχολικής περιόδου μέχρι την ημέρα που καταγ- 30

γέλθηκε από την αστυνομία. Η διδασκαλία γινόταν σε δωμάτιο διαμορφωμένο σε τάξη.

- 5 2. Η εισήγηση του εφεσίβλητου ότι δεν αποδείχτηκε το αδίκημα, αφού δεν προέκυπτε οικονομικό όφελος από τη διατήρηση του φροντιστηρίου δεν ευσταθεί, για τον λόγο ότι το θέμα της αμοιβής δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο που πρέπει να αποδειχθεί στην κατηγορία Διατήρησης Φροντιστηρίου. Ο ορισμός του "φροντιστηρίου" στο Νόμο είναι σαφέστατος και η εισαγωγή οποιωνδήποτε νέων στοιχείων στον ορισμό αυτό από το Δικαστήριο, δεν είναι επιτρεπτή.
- 10 3. Το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου, ότι ο εφεσίβλητος έλυσε τις απορίες των μαθητών και ότι η λύση αποριών δεν αποτελούσε διδασκαλία είναι εσφαλμένο και ανατρέπεται. Ο πρωτόδικος Δικαστής ερμήνευσε λανθασμένα το νόμο και τον εφάρμοσε πλημμελώς επί των πραγματικών γεγονότων.
- 15 4. Ο Ν. 5/71, όπως τροποποιήθηκε, βρίσκεται εντός των συνταγματικών πλαισίων.

Η έφεση επιτρέπεται. Ο κατηγορούμενος κρίνεται ένοχος και στις δύο κατηγορίες.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

- 20 *Paradopoulos v. Stavrou (1982) 1 C.L.R. 321,*
Fournides v. The Republic (1986) 2 C.L.R. 73,
Pсарs & Another v. The Republic (1987) 2 C.L.R. 132,
Πίτσιλλος ν. Ευγενίου (1989) 1 Α.Α.Δ. (Ε) 691,
Avgousti (1980) 3 C.L.R. 304.

25 Έφεση εναντίον Αθωωτικής Απόφασης.

- 30 Έφεση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας εναντίον της αθωωτικής απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 2794/94) με την οποία ο Σταυρινίδης, Α.Ε.Δ. αθώωσε και απάλλαξε τον κατηγορούμενο Τάκη Μανώλη, ο οποίος κατηγορείτο για το αδίκημα της λειτουργίας Ιδιωτικού Φροντιστηρίου, κατά παράβαση των άρθρων 8 και 26 του περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων

Νόμου, αρ. 5/71, όπως έχει τροποποιηθεί από τους Νόμους 56/83, 123/85 και 166/87. Κατηγορείτο επίσης για διδασκαλία σε Ιδιωτικό Φροντιστήριο από δημόσιο εκπαιδευτικό, κατά παράβαση των άρθρων 18(5) και 26 του ίδιου Νόμου.

Ε. Ρωσσίδου - Παπακυριακού (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, 5
για τον εφεσείοντα - Κατηγορούσα Αρχή.

Ε. Ευσταθίου και Κ. Καμένος, για τον εφεσίβλητο-κατηγορούμενο.

Cur. adv. vult.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Την απόφαση θα δώσει ο Δικαστής Γ. Χρυσοστομής. 10

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Ο εφεσίβλητος είναι καθηγητής των εμπορικών και οικονομικών επιστημών και κατά τον ουσιώδη χρόνο ήταν Διευθυντής στο Γυμνάσιο Αγίου Νεοφύτου, που είναι δημόσιο σχολείο μέσης εκπαίδευσης.

Στην ποινική υπόθεση αρ. 2794/94 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, ο εφεσίβλητος αντιμετώπιζε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αναφέρετο στη Λειτουργία ιδιωτικού φροντιστηρίου χωρίς πιστοποιητικό, κατά παράβαση των άρθρων 8 και 26 του περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων Νόμου, Ν. 5/71, όπως έχει τροποποιηθεί με τους Ν. 56/83, 123/85 και 166/87. 15
20

Οι λεπτομέρειες του αδικήματος όπως διατυπώθηκαν στο κατηγορητήριο ήταν ότι ο εφεσίβλητος στις 24.1.94 στην Πάφο, λειτουργούσε ιδιωτικό φροντιστήριο χωρίς προηγουμένως να υποβάλει σχετική δήλωση στον Υπουργό Παιδείας για να του εκδοθεί σχετικό πιστοποιητικό καταχώρησης στο Μητρώο Ιδιωτικών Φροντιστηρίων. 25

Η δεύτερη κατηγορία ήταν αυτή της Διδασκαλίας σε ιδιωτικό φροντιστήριο από δημόσιο εκπαιδευτικό, κατά παράβαση των άρθρων 18(5) και 26 του περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων Νόμου, Ν. 5/71, όπως τροποποιήθηκε από τους Ν. 56/83, 123/85 και 166/87. 30

Οι λεπτομέρειες του αδικήματος ήταν ότι ο εφεσίβλητος κατά τον ίδιο τόπο και χρόνο που αναφέρεται στην πρώτη κατηγορία, ενώ ήταν δημόσιος εκπαιδευτικός δίδασκε σε ιδιωτικό φροντιστήριο. “

Το άρθρο 8 του Ν. 5/71 έχει ως ακολούθως:

“8(1) Προ της λειτουργίας οιοδήποτε ιδιωτικού σχολείου ή ιδιωτικού φροντιστηρίου ο ιδιοκτήτης υποβάλλει δήλωση κατά του υπό του Υπουργού οριζόμενου τύπου περιέχουσα τα κάτωθι στοιχεία:

- 5 α.
β.”

Ο ορισμός της λέξης “φροντιστήριο” αναφέρεται στο άρθρο 2 του Ν. 5/71, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 4 του Ν. 56/83 και έχει ως ακολούθως:

- 10 ““Φροντιστήριο” σημαίνει τη συστηματική οργάνωση και παροχή δια ζώσης ή και δια μηχανικών μέσων διδασκαλίας σε ενδιαφερόμενα άτομα ή ομάδα ατόμων.”

- 15 Το πρωτόδικο Δικαστήριο βασιζόμενο στη μαρτυρία όπως την αποδέκτηκε, βρήκε ότι δεν υπήρχε συστηματική οργάνωση για την παροχή διδασκαλίας, γιατί δεν υπήρχαν καθορισμένες μέρες για τη λύση των αποριών των ενδιαφερομένων ατόμων που προσήρχοντο στον εφεσίβλητο και ότι με τη λύση των αποριών δεν παρείχετο διδασκαλία, από τον εφεσίβλητο.

- 20 Ακολούθως το πρωτόδικο Δικαστήριο κατάληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα στις σελ. 92 και 93 των πρακτικών και αθώωσε και απάλλαξε τον εφεσίβλητο και στις δύο κατηγορίες:

- 25 “Το Δικαστήριο είναι της γνώμης ότι εφόσον η Κατηγορούσα Αρχή δεν μπόρεσε να αποδείξει τη συστηματική οργάνωση και την παροχή διδασκαλίας σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα ή ομάδα ατόμων άσχετα αν κατέβαλαν ή όχι τίμημα για την προσφορά αυτής της εργασίας δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί η ύπαρξη φροντιστηρίου μέσα στην έννοια της λέξης “φροντιστήριο” όπως αυτό καθορίζεται στο άρθρο 2 του Νόμου 5/71 και επομένως η Κατηγορούσα Αρχή απέτυχε στο έργο
- 30 της να αποδείξει την πρώτη κατηγορία ότι ο κατηγορούμενος λειτουργούσε ιδιωτικό φροντιστήριο χωρίς πιστοποιητικό.

- 35 Ενόψει του γεγονότος ότι η Κατηγορούσα Αρχή απέτυχε να αποδείξει την ενοχή του κατηγορούμενου στην πρώτη κατηγορία ότι αυτός διατηρούσε ιδιωτικό φροντιστήριο κατά τον ουσιώδη χρόνο της κατηγορίας επομένως δεν μπορούσε να διδάσκει στο ιδιωτικό φροντιστήριο αυτό κατά τον ουσιώδη χρόνο ενώ ήταν Δημόσιος Λειτουργός και ως εκ τούτου η Κατηγορού-

σα Αρχή απέτυχε να αποδείξει πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας και την ενοχή του κατηγορουμένου στην κατηγορία αυτή.”

Ο Γενικός Εισαγγελέας εφείβηλε την αθωωτική απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου και οι λόγοι της έφεσης είναι οι ακόλουθοι:

“Το Δικαστήριο απάλλαξε τον κατηγορούμενο: 5

- I. Με την εσφαλμένη δικαιολογία ότι η Κατηγορούσα Αρχή δεν μπόρεσε να αποδείξει συστατικό στοιχείο του αδικήματος.
- II. Ένεκα πλημμελούς εφαρμογής του νόμου στα πραγματικά γεγονότα.
- III. Με την εσφαλμένη δικαιολογία ότι δεν υπήρξε μαρτυρία βάσει της οποίας να μπορούσε να διαπιστώσει πραγματικό γεγονός, και, 10
- IV. Ένεκα του ότι εσφαλμένα αποκλείσθηκε μαρτυρία.”

Ο Γενικός Εισαγγελέας δύναται να εφείβηλε αθωωτική απόφαση Επαρχιακού Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 137(1)(α) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 55, το οποίο προνοεί τα ακόλουθα: 15

“137.-(1) Ο Γενικός Εισαγγελεύς της Δημοκρατίας δύναται:-

- (α) να ασκήση έφεσιν ή να εγκρίνη την άσκησιν εφέσεως εξ αθωωτικής αποφάσεως Επαρχιακού Δικαστηρίου εφ’ οιοιδήποτε των ακόλουθων λόγων:- 20
 - (i) ότι δεν υπήρξεν απόδειξις βάσει της οποίας το Δικαστήριον ηδύνατο ευλόγως να διαπιστώση πραγματικόν γεγονός ή γεγονότα αναγκαία δια την θεμελίωσιν τοιαύτης αποφάσεως· 25
 - (ii) ότι απόδειξις εγένετο πλημμελώς δεκτή ή απεκλείσθη
 - (iii) ότι ο νόμος εφηρμόσθη πλημμελώς επί των πραγματικών γεγονότων·
 - (iv) ότι υπήρξεν αντικανονικότης διαδικασίας·

.....” 30

5 Ο δικηγόρος του εφεσείοντα ασχολήθηκε με όλους τους λόγους της έφεσης στο σύνολό τους ταυτόχρονα και επέκρινε το πρωτόδικο Δικαστήριο με τον τρόπο που αξιολόγησε την ενώπιόν του μαρτυρία και δίδοντας παραδείγματα, υποστήριξε την άποψη ότι δεν έπρεπε να απορρίψει επιλεκτικά μέρος της μαρτυρίας του Μ.Κ.1, Λογία 2441 Κώστα Θεοχαρίδη, που αφορούσε προφορική παραδοχή προς αυτόν από τον εφεσίβλητο ότι διατηρούσε φροντιστήριο. Επίσης ισχυρίστηκε ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν έπρεπε να απορρίψει τη μαρτυρία του Μ.Κ.3 Θέμη Θεμιστοκλέους, γιατί δεν του έδωσε την εντύπωση προσώπου που έλεγε την αλήθεια.

15 Παρόλο που το θέμα της αξιοπιστίας των μαρτύρων δεν είναι λόγος έφεσης, εντούτοις, επειδή ο δικηγόρος του εφεσείοντα παραπονέθηκε για τη μερική ή και καθ' ολοκληρία απόρριψη μαρτυρίας της Κατηγορούσας Αρχής, αναφέρουμε συνοπτικά πως η διαπίστωση των γεγονότων ανήκει κατ' εξοχή στο πρωτόδικο Δικαστήριο, το οποίο μπορεί να αποδεχθεί ή να απορρίψει μαρτυρία μερικώς ή ολικώς, σύμφωνα με την αξιολόγηση της μαρτυρίας στην οποία προβαίνει. Με βάση αυτή την αξιολόγηση, καταλήγει σε ευρήματα και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν τα ευρήματα αντιστρατεύονται την κοινή λογική ή έρχονται σε αντίθεση με αδιαμφισβήτητα μέρη της μαρτυρίας, δικαιολογείται η επέμβαση του Εφετείου. (Βλ., μεταξύ άλλων, *Papadopoulos v. Stavrou* (1982) 1 CLR 321, *Fournides v. Republic* (1986) 2 CLR 73, *Psaras and another v. Republic* (1987) 2 CLR 132, *Μόδεστος Πίτσουλος ν. Ευγενίου* (1989) 1 Α.Α.Δ. (Ε) 691).

25 Πέραν αυτών όμως, αντιλαμβανόμεθα πως ο δικηγόρος του εφεσείοντα με τις προαναφερθείσες επικρίσεις του ήθελε να υποστηρίξει την άποψη πως υπήρξε από μέρους του πρωτόδικου Δικαστηρίου πλημμελής αποκλεισμός μαρτυρίας.

30 Η εισήγηση αυτή του δικηγόρου του εφεσείοντα δεν μας βρίσκει σύμφωνους, γιατί η μερική ή ολική απόρριψη μαρτυρίας των δύο μαρτύρων κατηγορίας, του Μ.Κ.1 και του Μ.Κ.3, αντίστοιχα, ήταν το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της μαρτυρίας και κατ' επέκταση της απόρριψής της και όχι του πλημμελούς αποκλεισμού της. Ο πλημμελής αποκλεισμός μαρτυρίας είναι η μη αποδοχή αποδεκτής μαρτυρίας και όχι η αποδοχή αποδεκτής μαρτυρίας και η μετέπειτα απόρριψή της σαν αναξιόπιστης.

40 Ενόψει της κατάληξης αυτής, τα μόνα θέματα που κατά τη γνώμη μας θα πρέπει να εξεταστούν από πλευράς εφεσείοντα, είναι αν ο νόμος ερμηνεύτηκε ορθά ή όχι και αν εφαρμόστηκε πλημμελώς επί των πραγματικών γεγονότων με αποτέλεσμα τη

διατύπωση της θέσης-απόφασης, ότι η Κατηγορούσα Αρχή δεν μπόρεσε να αποδείξει συστατικό στοιχείο του αδικήματος.

Έχουμε την άποψη, πως με βάση τα ευρήματά του, το πρωτόδικο Δικαστήριο κατόληξε σε λανθασμένα συμπεράσματα και ερμήνευσε λανθασμένα το νόμο. Το Εφετείο στην περίπτωση διατύπωσης συμπερασμάτων, είναι στην ίδια καλή θέση με το πρωτόδικο Δικαστήριο να προβεί στα δικά του συμπεράσματα που προκύπτουν από τα πρωτογενή ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου. 5

Από τα παραδεκτά γεγονότα και από τη μαρτυρία όπως την αποδέκτηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο, απεδείχθη πως ο εφεσίβλητος διατηρούσε φροντιστήριο, γιατί είχε καθορισμένες μέρες και ώρες που παρείχε διδασκαλία σε αριθμό μαθητών, από την έναρξη της σχολικής περιόδου μέχρι την ημέρα που καταγγέλθηκε από την αστυνομία. Η διδασκαλία γινόταν σε δωμάτιο δίπλα στην κατοικία του, που αρχικά χρησιμοποιείτο σαν φροντιστήριο από τον αδελφό του. Το δωμάτιο αυτό ήταν διαμορφωμένο σε τάξη με θρανία και όταν επέδραμε η αστυνομία υπήρχαν στην τάξη 25 μαθητές. Σκοπός της διδασκαλίας ήταν η ετοιμασία των μαθητών για εξετάσεις, για το G.C.E., R.S.A. και L.C.C.I. Ο εφεσίβλητος είναι φανερό υπό τις συνθήκες αυτές, ότι δίδασκε αυτά τα πρόσωπα και τους έλυε και τις απορίες τους. 10 15 20

Ο δικηγόρος του εφεσίβλητου ισχυρίστηκε και εισηγήθηκε ότι στην παρούσα υπόθεση δεν θεμελιώνεται το αδίκημα λειτουργίας φροντιστηρίου, γιατί δεν υπήρχε μαρτυρία ότι ο εφεσίβλητος αμείβετο, αλλά αντίθετα ότι έλυε τις απορίες των ενδιαφερομένων προσώπων δωρεάν. Αναπτύσσοντας την επιχειρηματολογία του αναφέρθηκε στον ορισμό του “φροντιστηρίου” που αναφέρεται στο άρθρο 4(β) του Ν. 56/83. Επίσης αναφέρθηκε στο άρθρο 26 του Βασικού Νόμου 5/71, που σχετίζεται με τα αδικήματα που δημιουργούνται σαν αποτέλεσμα παραβάσεων του Νόμου και που αναφέρεται στον ιδιοκτήτη και διευθυντή ιδιωτικού σχολείου, καθώς επίσης και στην ερμηνευτική διάταξη της λέξης “ιδιοκτήτης”, που στο άρθρο 2 του νόμου αναφέρεται ότι σημαίνει “πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, εις το οποίον ανήκει κατά κυριότητα η επιχείρησις του σχολείου και περιλαμβάνει και πλείονας συνιδιοκτήτας” και ισχυρίστηκε ότι για να θεωρηθεί ότι ένα πρόσωπο λειτουργεί “φροντιστήριο”, θα πρέπει να υπάρχει επιχείρηση και όπου υπάρχει επιχείρηση πρέπει να υπάρχει οικονομικό όφελος. Χωρίς το οικονομικό όφελος, είπε, δεν υπάρχει επιχείρηση. 25 30 35 40

Δεν συμφωνούμε με την εισήγηση αυτή του δικηγόρου του εφεσίβλητου. Τα συστατικά στοιχεία του “φροντιστηρίου” αναφέρονται στον ορισμό της λέξης, όπως αυτή καθορίζεται από το άρθρο 2 του Ν. 56/83 και το θέμα της αμοιβής δεν είναι συστατικό στοιχείο που πρέπει να αποδειχθεί στην κατηγορία Διατήρησης Φροντιστηρίου. Ο ορισμός του “φροντιστηρίου” είναι σαφέστατος και δεν είναι επιτρεπτό για το Δικαστήριο να εισάξει οποιοδήποτε νέο στοιχείο στον ορισμό αυτό με την προσθήκη οποιασδήποτε λέξης. Στα συστατικά στοιχεία του “φροντιστηρίου” που προνοεί ο νόμος, δεν περιλαμβάνεται η αναγκαιότητα λήψης αμοιβής από το πρόσωπο που διατηρεί το φροντιστήριο για να συντελεστεί το αδίκημα και δεν είναι επιτρεπτό κάτω από τις περιστάσεις να προσθέσουμε ένα τέτοιο συστατικό στοιχείο στο νόμο. (Βλ., μεταξύ άλλων, Andreas Avgousti (1980) 3 CLR 304 και E. Driedger: Construction of Statutes).

Από τη μαρτυρία όπως τη δέχτηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο, απεδείχθη πως υπήρχε “συστηματική οργάνωση” και πως διαζώσης ο εφεσίβλητος παρείχε διδασκαλία σε ενδιαφερόμενα άτομα ή ομάδα ατόμων. Συνεπώς λανθασμένα ο πρωτόδικος Δικαστής κατάληξε ότι ο εφεσίβλητος δεν λειτουργούσε ιδιωτικό φροντιστήριο και ότι η λύση αποριών δεν είναι διδασκαλία. Συμπερασματικά προκύπτει από τη μαρτυρία όπως τη δέχτηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο, ότι ο εφεσίβλητος δεν έλυε μόνο απορίες, αλλά παρέδιδε μαθήματα για την προετοιμασία των μαθητών για τις αναφερθείσες εξετάσεις και η λύση αποριών είναι κατά τη γνώμη μας διδασκαλία. Είναι εσφαλμένη η θέση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η λύση αποριών δεν είναι διδασκαλία. Κατά συνέπεια ευρισκουμε ότι ο εφεσίβλητος διατηρούσε φροντιστήριο και δίδασκε σε αυτό ενώ ήταν δημόσιος εκπαιδευτικός, κατά παράβαση των προαναφερθέντων προνοιών του νόμου που αναφέρονται στην 1η και 2η κατηγορία.

Τέλος θα εξετάσουμε την εισήγηση του δικηγόρου του εφεσίβλητου ότι ο Ν.5/71 είναι αντισυνταγματικός, γιατί κατ’ ισχυρισμό παραβιάζει τις πρόνοιες των άρθρων 19 και 20 του Συντάγματος και του άρθρου 2 του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου εις την Σύμβαση περί Προασπίσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που επικυρώθηκε με τον περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης δια την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικό) Νόμο του 1962, Ν. 39/62.

Τα άρθρα 19 και 20 του Συντάγματος έχουν ως ακολούθως:

ΑΡΘΡΟΝ 19.

1. Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως.
2. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτήτως συνόρων. 5
3. Η ενάσκησις των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δευτέρα παράγραφος του παρόντος άρθρου, δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας. 10
15
4. Η κατάσχεσις εφημερίδων ή άλλων εντύπων δεν επιτρέπεται άνευ εγγράφου αδείας του Γενικού Εισαγγελέως της Δημοκρατίας, ήτις δέον να επικυρωθή δι' αποφάσεως αρμοδίου δικαστηρίου εντός εβδομήκοντα δύο ωρών το βραδύτερον, εν περιπτώσει δε μη επικυρώσεως αίρεται η κατάσχεσις. 20
5. Ουδέν εκ των διαλαμβανομένων εις το παρόν άρθρον εμποδίζει την Δημοκρατίαν ν' απαιτή την έκδοσιν αδείας ή λειτουργίας επιχειρήσεων ραδιοφωνικών ή κινηματογραφικών ή τηλεοράσεως. 25

ΑΡΘΡΟΝ 20.

1. Έκαστος έχει το δικαίωμα να εκπαιδευθή και έκαστον άτομον ή ίδρυμα έχει το δικαίωμα να παρέχη εκπαιδευσιν τηρουμένων των διατυπώσεων, όρων και περιορισμών των επιβαλλομένων υπό του οικείου κοινοτικού νόμου των αναγκαίων μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή του βαθμού και της ποιότητος της παιδείας ή προς προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος των γονέ- 30
35

ων, όπως διασφαλίζουν υπέρ των τέκνων αυτών εκπαιδευ-
σιν συνάδουσιν προς τας θρησκευτικές αυτών πεποιθήσεις.

- 5 2. Μερίμνη της ελληνικής και της τουρκικής Κοινοτικής Συ-
νελεύσεως η στοιχειώδης εκπαίδευσις θέλει καταστή δω-
ρεάν προσιτή εν τοις αντιστοιχείς κοινοτικούς σχολείους
της στοιχειώδους εκπαίδευσως.
3. Η στοιχειώδης εκπαίδευσις είναι υποχρεωτική δια πάντας
τους πολίτας τους έχοντας συμπληρώσει την απαιτουμέ-
νην ηλικίαν, ως θέλει ορίσει ο οικείος κοινοτικός νόμος.
- 10 4. Μερίμνη της ελληνικής και της τουρκικής Κοινοτικής Συ-
νελεύσεως θα καταστή προσιτή πλην της στοιχειώδους και
η περαιτέρω εκπαίδευσις εις ενδεδειγμένα και άξια υποστη-
ρίξεως πρόσωπα, υπ' ους όρους και προϋποθέσεις θα ορί-
ση ο οικείος κοινοτικός νόμος."

15 Επίσης το άρθρο 2 του πρόσθετου Πρωτοκόλλου έχει ως
ακολούθως:

20 "Ουδείς δύναται να στερηθή του δικαιώματος όπως εκπαιδευ-
θή. Παν Κράτος εν τη ασκήσει των αναλαμβανομένων υπ' αυ-
τού καθηκόντων επί του πεδίου της μορφώσεως και της εκπαι-
δεύσεως θα σέβεται το δικαίωμα των γονέων όπως εξασφαλί-
ζωσι την μόρφωσιν και εκπαιδευσιν ταύτην συμφώνως προς τα
ιδίαις αυτών θρησκευτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις."

25 Είναι η εισήγηση του δικηγόρου του Εφεσίβλητου ότι ο Νό-
μος ο οποίος καθιστά αναγκαία την έκδοση Πιστοποιητικού για
τη Λειτουργία φροντιστηρίου παραβιάζει την ελευθερία του λό-
γου και το δικαίωμα της εκπαίδευσης.

30 Ο Ν. 5/71 όπως τροποποιήθηκε σε ότι αφορά τις πρόνοιες πε-
ρί Λειτουργίας Ιδιωτικού Φροντιστηρίου χωρίς πιστοποιητικό
και τη Διδασκαλία σε ιδιωτικό φροντιστήριο από δημόσιο εκ-
παιδευτικό, δεν παραβιάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο τις πρόνοι-
ες των άρθρων 19 και 20 του Συντάγματος ή του άρθρου 2 του
Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης. Με το σχετικό Νόμο,
σε κανένα δεν εμποδίζεται η ελευθερία του λόγου ή το δικαίωμα
να εκπαιδεύει και να εκπαιδεύεται, ούτε παραβιάστηκε το δικαί-
35 ωμα γονέων να εξασφαλίσουν μόρφωση και εκπαίδευση για τα
παιδιά τους, σύμφωνα με τις θρησκευτικές και φιλοσοφικές
τους πεποιθήσεις κατά παράβαση του Συντάγματος.

Το δικαίωμα εκπαίδευσης και παροχής εκπαίδευσης που αναφέρεται στο άρθρο 20 του Συντάγματος, υπόκειται σε όρους και περιορισμούς που επιβάλλει ο οικείος νόμος και συνεπώς το δικαίωμα αυτό δεν είναι ανεξέλεγκτο. Όροι και περιορισμοί που το Σύνταγμα επιτρέπει να επιβάλλονται δια Νόμου, επεκτείνονται και στο βαθμό και την ποιότητα της παιδείας. 5

Ο Ν. 5/71 όπως τροποποιήθηκε, που σχετίζεται με τη λειτουργία Φροντιστηρίου έχει εποπτικό χαρακτήρα που σχετίζεται με το βαθμό και την ποιότητα της παιδείας που προσφέρεται. Επομένως βρίσκεται μέσα στα πλαίσια που επιτρέπει το Σύνταγμα και κατά συνέπεια οι πρόνοιες εκείνες που καθιστούν αδίκημα τη λειτουργία φροντιστηρίου χωρίς πιστοποιητικό κατά παράβαση των άρθρων 8 και 26 του περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων Νόμου, Ν. 5/71, όπως τροποποιήθηκε από τους Ν. 56/83, 123/85 και 166/87, δεν είναι αντισυνταγματικές. Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε και στην περίπτωση της Διδασκαλίας σε ιδιωτικό φροντιστήριο από δημόσιο εκπαιδευτικό κατά παράβαση των άρθρων 18(5) και 26 του περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων Νόμου, Ν. 5/71, όπως τροποποιήθηκε. 10 15

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η έφεση επιτρέπεται και η αθωωτική απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ανατρέπεται, γιατί ο πρωτόδικος Δικαστής ερμήνευσε λανθασμένα το νόμο και τον εφάρμοσε πλημμελώς επί των πραγματικών γεγονότων. Πέραν τούτου, ασκώντας την εξουσία που μας παρέχουν οι πρόνοιες του άρθρου 145(3)(α) του Κεφ. 155, ευρίσκουμε ότι η κατηγορούσα Αρχή απέδειξε πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας την υπόθεση της και κατά συνέπεια ευρίσκουμε τον εφεσίβλητο ένοχο και στις δύο κατηγορίες. 20 25

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: - Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο κατηγορούμενος κατηγορήθηκε ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου για το αδίκημα της λειτουργίας Ιδιωτικού Φροντιστηρίου, χωρίς πιστοποιητικό, κατά παράβαση των άρθρων 8 και 26 του περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων Νόμου, αρ. 5/71, όπως τον έχουν τροποποιήσει οι Νόμοι 56/83, 123/85 και 166/87. Επίσης, κατηγορήθηκε για διδασκαλία σε Ιδιωτικό Φροντιστήριο από δημόσιο εκπαιδευτικό, κατά παράβαση των άρθρων 18(5) και 26 του ιδίου Νόμου. 30 35

Οι λεπτομέρειες του αδικήματος είναι ότι ο κατηγορούμενος λειτουργούσε Ιδιωτικό Φροντιστήριο χωρίς προηγουμένως να υποβάλει σχετική δήλωση στον Υπουργό Παιδείας για να του 40

εκδοθεί σχετικό πιστοποιητικό καταχώρησης στο Μητρώο Ιδιωτικών Φροντιστηρίων. Επίσης, ενώ ήταν δημόσιος εκπαιδευτικός, δίδασκε σε Ιδιωτικό Φροντιστήριο.

- 5 Μετά από ακρόαση των αδικημάτων ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν αποδείχθηκαν οι κατηγορίες εναντίον του κατηγορουμένου τον οποίο αθώωσε και απάλλαξε των κατηγοριών.

- 10 Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εφεσίβαλε την αθωωτική απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Αφού ακούσαμε επιχειρηματολογία και από τις δύο πλευρές, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο έσφαλε και ασκώντας την εξουσία μας δυνάμει του Νόμου, βρήκαμε τον εφεσίβλητο ένοχο των αδικημάτων (Βλέπε απόφαση ημερομηνίας 30/6/95, στην Ποινική Έφεση 5954).

- 15 Σήμερα ακούσαμε τις αγορεύσεις των δικηγόρων αναφορικά με την επιμέτρηση της ποινής.

- 20 Έχουμε ενώπιόν μας όλα τα γεγονότα της υπόθεσης και αφού λάβαμε υπόψη όλα εκείνα τα οποία λέχθηκαν από το συνήγορο του κατηγορουμένου προς μετριασμό της ποινής, έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι πρόπουσες ποινές είναι οι ακόλουθες: £200 πρόστιμο στην πρώτη κατηγορία και £150 πρόστιμο στη δεύτερη κατηγορία. Επίσης, εκδίδουμε διάταγμα για την παύση της λειτουργίας του Ιδιωτικού Φροντιστηρίου με βάση το άρθρο 26(1) του Νόμου 5/71. Το ίδιο άρθρο, περαιτέρω προβλέπει:

- 25 “... εις πρόστιμον μη υπερβαίνον τας δέκα λίρας δι’ εκάστην ημέραν καθ’ ην εξακολουθεί το αδίκημα”.

(το πρόστιμο των £10 αυξήθηκε σε £50 με βάση το Ν. 166/87).

- 30 Επειδή όμως δεν έχουμε σαφή μαρτυρία ενώπιόν μας ως προς τον αριθμό των ημερών κατά τις οποίες λειτουργούσε παράνομα το Φροντιστήριο, δεν προτιθέμεθα να επιβάλουμε οιονδήποτε πρόστιμο αναφορικά με το μέρος αυτό του Νόμου.

Η έφεση επιτρέπεται και η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ανατρέπεται.